

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษารวบรวมแผนทางการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยของบุคลากรสาย ก ผู้พักอาศัยในหอพัก จุฬานิวาสของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) และการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาซึ่งจะแสดงถึงแนวทางการวางแผนทางการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย พร้อมทั้งปัญหาและอุปสรรค และยังได้ศึกษาถึงสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบัน ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของบุคลากรสาย ก เหล่านี้ โดยมีรายละเอียดของการศึกษา ดังต่อไปนี้

3.1 การกำหนดประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมายที่อยู่ในขอบข่ายการสำรวจครั้งนี้คือ บุคลากรสาย ก ผู้ได้รับสวัสดิการพักอาศัยในหอพักจุฬานิวาสของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2547 - 31 มีนาคม 2549 โดยทำการสำรวจข้อมูลทุติยภูมิจากกองสวัสดิการเพื่อค้นหาประชากรเป้าหมาย ซึ่งพบประชากรเป้าหมายจำนวนทั้งสิ้น 182 ราย

3.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบไม่อิงทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) โดยกำหนดขนาดตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

1. ทำการแจกแบบสอบถามให้กับบุคลากรสาย ก ผู้พักอาศัยในหอพักจุฬานิวาสทั้งหมดจำนวน 182 ชุด (คิดเป็น 100%) ได้รับการตอบกลับ 169 ชุด (คิดเป็น 93%)
2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเลือกกลุ่มคนที่มีการวางแผนการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยจากแบบสอบถามในขั้นต้นเพื่อเข้าไปสัมภาษณ์ โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 99 ราย (ตารางที่ 3.1) ตามขั้นตอนการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง ดังรูปที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนประชากรทั้งหมด	จำนวนประชากรที่ตอบกลับ	จำนวนตัวอย่างที่มีการวางแผนทางการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย	จำนวนตัวอย่างที่ไม่มีการวางแผนทางการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย
182	169	99	70
ร้อยละ	100	59	41

- รายได้ไม่เพียงพอจำนวน 27 คน (38.6%)
- มีบ้านเป็นของตนเองแล้วจำนวน 21 คน (30.0%)
- กลับไปอยู่กับญาติพี่น้องจำนวน 15 คน (21.4%)
- ภาระหนี้สินด้านอื่นสูงจำนวน 7 คน (10.0%)

รูปที่ 3.1 แสดงการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลทุติยภูมิ เพื่อให้สามารถทราบถึงกลุ่มประชากรเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกลุ่มเฉพาะที่ได้รับสวัสดิการให้พักอาศัยในหอพักตามความจำเป็นในหน้าที่การงาน โดยจะศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิการด้านการพักอาศัยในหอพักจุฬานิวาสและสวัสดิการด้านเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยของกลุ่มบุคลากรสาย ก จากเอกสารของเจ้าหน้าที่กองสวัสดิการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมถึงการศึกษาจากเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนทางการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย

3.3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ในการศึกษาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ สามารถแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ทาง ดังนี้

1) การศึกษาโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยตนเองและผู้ช่วยวิจัย โดยได้เริ่มทำการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 กันยายน - 11 ธันวาคม พ.ศ. 2548 ซึ่งใช้ระยะเวลารวมทั้งหมดประมาณ 3 เดือน โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธี ดังนี้

1. แจกแบบสอบถามด้วยตนเองและผู้ช่วยวิจัย

ผู้วิจัยได้ติดต่อทางหน่วยงานสวัสดิการ เพื่อขอเข้าแจกแบบสอบถามให้กับผู้พักอาศัยในหอพักจุฬานิวาส หลังจากนั้นจึงดำเนินการแจกแบบสอบถามตามห้องพักโดยในเริ่มแรกผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองแต่ได้ผลตอบรับไม่ดีเท่าที่ควร จึงได้จัดหาผู้ช่วยวิจัยซึ่งพักอาศัยภายในหอพักจุฬานิวาสในการช่วยแจกแบบสอบถาม เนื่องจากมีความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างดี ภายในแบบสอบถามแต่ละชุดมีการกำหนดหมายเลขตึก และหมายเลขห้องเพื่อสามารถติดต่อขอสัมภาษณ์เพิ่มเติมในภายหลัง โดยใช้ระยะเวลาทั้งสิ้นประมาณ 1 เดือน (1 กันยายน - 30 กันยายน 2548)

จำนวนแบบสอบถามที่แจกทั้งสิ้น	182	ชุด
จำนวนแบบสอบถามที่ตอบกลับ	169	ชุด

2. การใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง

หลังจากได้รับแบบสอบถามในขั้นต้นกลับคืน ผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะกลุ่มคนที่มีการวางแผนทางการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกโดยการใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง ซึ่งใช้ระยะเวลาทั้งสิ้นประมาณ 2 เดือน (11 ตุลาคม – 11 ธันวาคม 2548)

จำนวนที่ต้องสัมภาษณ์ทั้งสิ้น	99	ราย
จำนวนที่ได้สัมภาษณ์จริง	99	ราย

2) การศึกษาโดยการสังเกต

เป็นการศึกษาเพื่อทราบถึงสภาพโดยทั่วไปของอาคารจุฬานิวาส สภาพแวดล้อมโดยรอบ รวมถึงสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งด้านลักษณะอาคาร พื้นที่สำหรับอยู่อาศัย พื้นที่ส่วนกลาง สภาพการใช้สอยภายในห้องพักอาศัยและสภาพปัญหาในการอยู่อาศัย โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกต การถ่ายภาพและจดบันทึก

ในการสังเกตสภาพห้องพักอาศัยของบุคลากรนั้น ผู้วิจัยได้ทำการขออนุญาตจากเจ้าของห้องพักก่อน เพื่อทำการถ่ายภาพและสังเกตถึงสภาพความเป็นอยู่ สภาพปัญหาในการพักอาศัย โดยได้ทำการสังเกตควบคู่ไปกับการสัมภาษณ์ใช้เวลาทั้งสิ้นประมาณ 30-45 นาที

ในการสังเกตการสภาพแวดล้อมโดยรอบ และการใช้พื้นที่ส่วนกลาง ผู้วิจัยได้สังเกตตั้งแต่วเวลา 9.00 น. - 20.00 น. เนื่องจากในแต่ละช่วงเวลา มีการดำเนินกิจกรรมและการใช้พื้นที่ส่วนกลางที่แตกต่างกันไปตามแต่ละช่วงเวลา

3.4 ข้อจำกัดของการวิจัย

การสำรวจข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย มีช่วงเวลาในการปฏิบัติงานที่ไม่แน่นอน และบางส่วนไม่สามารถเข้าพบในเวลาปฏิบัติงานได้ ทำให้เกิดความยากลำบากในการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง อีกทั้งข้อมูลอาจมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นได้ เนื่องจากเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเงินซึ่งเป็นเรื่องส่วนบุคคล ทั้งยังเป็นช่วงเวลาที่ใกล้กับการพิจารณาต่อสัญญาในการพักอาศัยภายในหอพักจุฬานิวาสต่อไป จึงทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์เกิดความสงสัยเคลือบแคลงหรือไม่เต็มใจตอบ ตลอดจนความคลาดเคลื่อนในข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลตามความเป็นจริงมากที่สุด ผู้วิจัยได้พยายามอธิบายวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยครั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ให้สัมภาษณ์ อย่างไรก็ตามการสรุปผลการวิจัยนี้ได้พยายามขจัดความคลาดเคลื่อนดังกล่าวให้น้อยที่สุด

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเบื้องต้น ในการแยกกลุ่มคนที่มีการวางแผนและไม่มีการวางแผนทางการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย สำหรับแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างซึ่งเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ จะมีการกำหนดรายการคำถามและตัวเลือกของคำตอบบางส่วน เพื่อช่วยให้เกิดความสะดวกในการสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนการจัดทำ ดังนี้

1. กำหนดโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสภาพความเป็นอยู่ปัจจุบัน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการวางแผนทางการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย

3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ในการใช้จ่ายเพื่อที่อยู่อาศัย

3.2 การจัดการทางการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย

3.3 การหาข้อมูล

3.4 ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนทางการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย

2. กำหนดตัวแปรในแต่ละประเด็น และสร้างคำถาม ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ คือ

2.1 ตัวแปรด้านสังคม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ขนาดของครอบครัว ระดับการศึกษา ภูมิลำเนาเดิม

2.2 ตัวแปรด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ รายได้ครอบครัว รายได้พิเศษ แหล่งที่มาของรายได้พิเศษ รายได้ที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต ค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัยเฉลี่ยต่อเดือน

2.3 ตัวแปรเกี่ยวกับข้อมูลสภาพความเป็นอยู่ ได้แก่ สถานภาพการถือครองที่อยู่อาศัยเดิม สภาพการอยู่อาศัยในปัจจุบัน สาเหตุของปัญหาการอยู่อาศัยในปัจจุบัน ความพึงพอใจในที่อยู่อาศัยปัจจุบัน และระยะเวลาการพักอาศัยในหอพัก

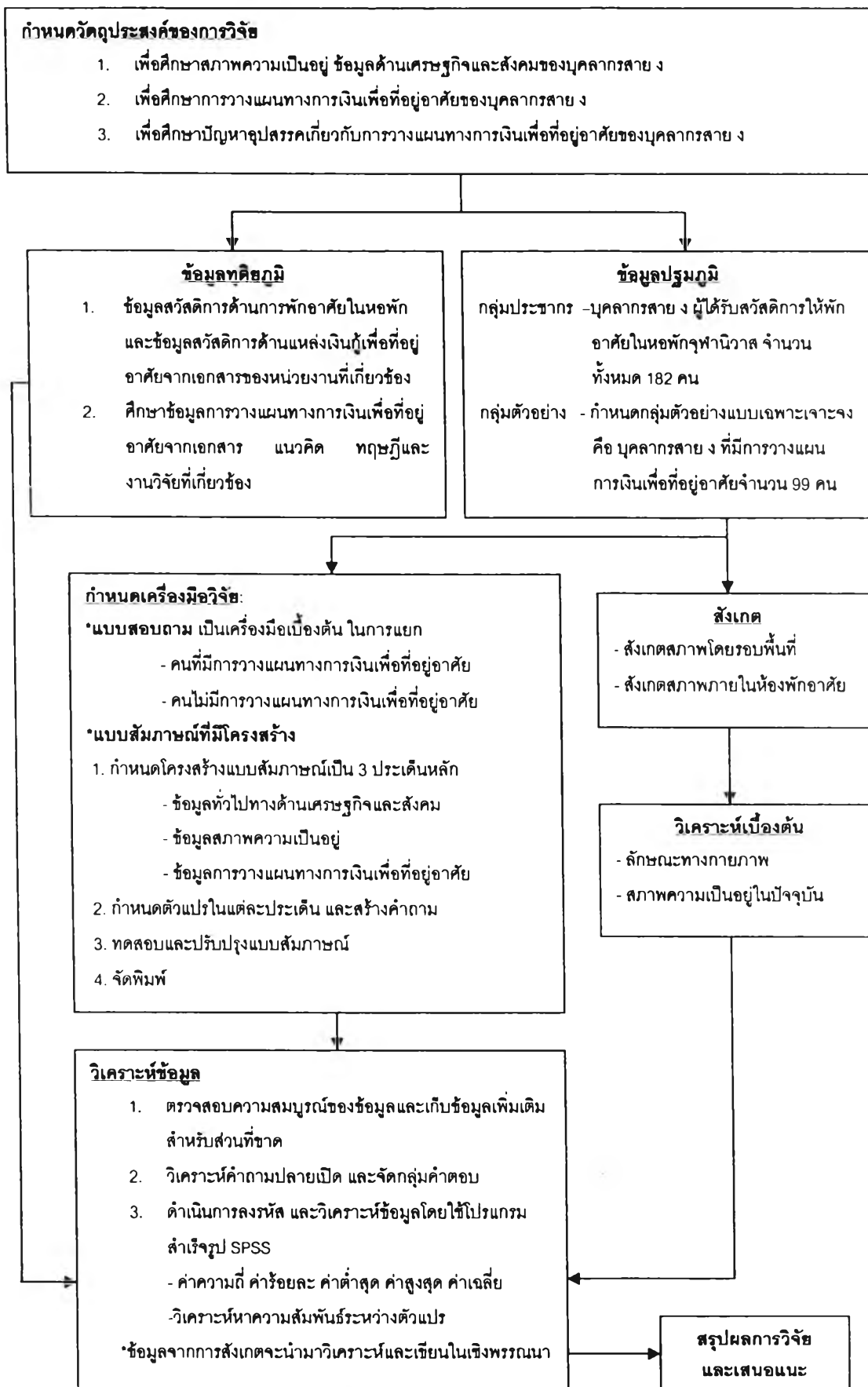
2.4 ตัวแปรเกี่ยวกับข้อมูลการวางแผนทางการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการวางแผนด้านที่อยู่อาศัยด้านใด เมื่อใด การจัดการทางการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย คือ การวางแผนด้านการออม การวางแผนด้านการกู้ การวางแผนด้านการลงทุน และแหล่งที่มาของเงิน การหาข้อมูลด้านที่อยู่อาศัย และปัญหาอุปสรรคในการวางแผนการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย รวมถึงวิธีแก้ไขปัญหา

3. ทดสอบและปรับปรุงแบบสัมภาษณ์

นำโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา พร้อมปรับแก้ไขแบบสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ประเด็นคำถามที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หลังจากนั้นได้นำแบบสัมภาษณ์ไปทำการทดสอบก่อนใช้จริง (Pilot Test) จำนวน 10 ชุด ทั้งนี้เพื่อนำมาเป็นข้อมูลและแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้แบบสัมภาษณ์สมบูรณ์ และง่ายแก่การเข้าใจต่อผู้ให้สัมภาษณ์ หลังจากที่ได้ปรับแก้ไขแล้วจึงจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริง โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจริงในขั้นต่อมา

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่จัดเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและเก็บข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับส่วนที่ขาด สำหรับคำถามปลายเปิดจะมีการจัดกลุ่มคำตอบเพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์มาจัดระบบ ดำเนินการลงรหัส และวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ เพื่อให้ทราบถึงการวางแผนการเงินเพื่อที่อยู่อาศัย สภาพความเป็นอยู่ และข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยใช้คอมพิวเตอร์มาช่วยในการประมวลผลหาอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) และใช้โปรแกรม Microsoft Excel ช่วยในการแสดงค่าข้อมูลให้เป็นกราฟิก และนำเสนอข้อมูลในรูปของตารางแจกแจงความถี่ โดยนำข้อมูลจากการวิเคราะห์มาเขียนรายงานในรูปแบบเชิงพรรณนาเพื่อสรุปผลการศึกษาคั้งนี้

รูปที่ 3.2 แสดงวิธีการดำเนินการวิจัย